

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDETULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
hová az előfizetési összegek, valamint
a kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

TARTALOM: Vezércikk. — Vegyes hírek. — Árlejtés.

—k. Különös s egyszerűs mind csodálatos jelenség, hogy a dohányárus munkája, akár a kisárúsé, akár a nagyárúsé, olyba vétetik, miszerint nincs jogcíme arra, hogy kellőleg honoráltságos.

Mialatt különböző munkaágakat érdemükön felül díjaztak, ezalatt a dohányárus díjazása ugyanaz maradt.

Pedig természetes lett volna, hogy a munkaerőt magasabb díjazásban részesítsék, miután a teljesen megváltozott viszonyok azt mintegy követelik. Ha pl. a lakbérviszonyokat vesszük, akkor látjuk, hogy a munkás lakása, mely 25—30 év előtt 50—60 frtba került, már 10 év előtt is kétszeres árra hágott. Egy font hus 24—30 krért volt kapható, tíz év előtt már majd 50 krba került, ma pedig körülbelül 70—80 krba. Épp így van minden élelmi czikkel, valamint a gyermekek neveltetési költségével is stb.

Minden foglalkozás, legyen az iparos, kereskedő, művész vagy diplomás ember, tartozzék akár a tápláló, akár a védelmi társadalmi osztályhoz, azon fáradozik, hogy munkájáért minél magasabb bért kapjon, tekintve, hogy a viszonyok folyton változnak s a nyomás ellen nyomást idéz elő. A nagyipar összetart s a kartellek által nagyobb haszonra tesz szert, mialatt a munkások nagyobb igényeit is kielégítheti.

A hivatalnokok, kiknek szintén nagyobbak lettek a kiadásai, az államtól fizetéseiket kérik. A kereskedelmi alkalmazottak, bankok, részvénytársaságok alkalmazottjai, a szolgák, diurnisták, sőt a házmesterek is egyesületté alakulnak, hogy a bevételüket s kiadásukat összhangzásba hozzák. A mi pedig végül a munkásokat illeti, naponkint láthatjuk, mennyire felszórólják követeléseiket. Nincsenek megelégedve az államszabta előnyökkel és strikkel igyekeznek érvényt szerezni vélt vagy természeteszerü jogaiknak, a kiadások ugyanis napról-napra nőnek s végre is mindenki élni akar.

Csakis a dohányárus az, a ki ma is ugyanazt a bért nyeri munkájáért, mint 10, sőt mondhatjuk 50 év előtt. Az akkori kevés haszon mellett természeteszerűleg kevesebb dohányárus is lett részeltetve abban. Ha már most a forgalom a hatszorosra emelkedett, hatszor annyi a dohányárus is. S miután a kisárusnál a százalék ugyanaz maradt, a nagyárusnál pedig még kevesebb lett, a dohányárusok helyzete ma még rosszabb mint annakéltte volt. Az összes kis-, nagy- és különlegességi árusok proviziója nálunk számításunk szerint körülbelül

10 millió korona leht. Ezen összesen 43.000 árus osztozik, így tehát egy árusra átlag jutna 231 korona. Megengedjük, hogy sok ezer dohányárus falvakban van s voltaképpen dohányárusnak nem is tekinthető, valamint azok, a kik városban vannak, néhány száz forint haszonért dolgoznak, mindamellett nem értjük, hogy foglalkozhatnak egy olyan áru elárusításával, mely absolute semmi hasznót nem hajt. Mert hogy ez az eset fennáll, az kétségtelen, miután az országban legalább 3000 árus van, a ki 2000 korona hasznót ér el. És hogy a dohányárussal elért haszon nem nagyobb, mint a mi kontemplálunk, az is tény, legalább nem lényegesen nagyobb. Érthetetlen most már, hogy miként lehet egyhangzásba hozni e kevés haszonnal az árusra rólt óriási terheket. Számoljunk s látni fogjuk, hogy ha a bevételből kivesszük a kiadást, oly csekély összeg marad, hogy skandalum. Ha a 43.000 árus közt 40.000 nem fizet nagy házbért, de van legalább 3000 a ki magas házbért fizet, személyzetet tart, szállítási költsége van s ezenkívül bérösszeget és adót is fizet s ne felejtjük el a nagyárusok ládavesztését sem.

Mind ezt tekintelve véve kérdjük, mikép történhetett, hogy mindedig illetékes helyen ezen állapotokról miért nem vettek tudomást s miért nem vették revízió alá. Okos ember el nem tudja képzelni, hogy valaki egy árufajtát minden haszon nélkül vagy legalább is csekély haszonnal árusítsa. Valahol rejlik a dolog nyitja.

Vannak, a kik a dohánytermékekkel elárusítását eszköznek használják bizonyos cél elérésére, a mely esetben, sajnáljuk, azt az iparágat, azt az állami monopoliomot, a melynek ilyen tözsdéi vannak; más százan elnyelik azt a hasznót, a mi tulajdonképpen ezeket illetne meg, a mely esetben is ki kellene terjeszse a pénzügyminiszter figyelmét arra, hogy az osztás igazságosan történjék; van egy harmadik eset is, lehetséges azonban és valószínű, hogy ez érte meg a helyzetet legjobban, hogy a nagy- és kistözsdetulajdonosok nagyrésze, majdnem 95 százaléka tengődik, amennyiben — a mint mondják — csak arra törekszik, hogy — ha kistözsdéről van szó — azt egy-két év alatt eladja, ha pedig nagy tözsdéről, hogy azt egyszerűen beszüntesse, a mire egy más kezére jut, a ki ugyancsak így jár el. Azzal áltatjuk t. i. magunkat rendszerint, hogy minden az államtól nyert üzletet aránybányának tekintünk. Ismerünk ese-

teket, a midőn egyesek részben saját, részben rokonaik pénzét kilátással nem bíró üzletekbe fektetik, a melyek értéke a problematikusan is kevesebb. Általános elterjedt felfogás, hogy a kincstár igen szerencsés, amennyiben akadnak emberek, a kik ingyen dolgoznak számára. Mi nem osztjuk ezt a véleményt. Ellenkezőleg, mi szerencsétlen dolognak tartjuk, midőn a kincstár oly emberekkel kenytelen dolgoztatni, a kik üzletük vezetésére legkevesebb ismerettel sem bírnak, és mellesleg megjegyezve kedvük is hiányzik üzletük vezetéséhez. Hiába erősítgetjük, hogy a szivar- és dohányelárusítás kvalifikációt nem kíván — ez botor beszéd. Nem változtat a dologon az körülmény, hogy a dohánymonopolium szabott árat állapítja meg a dohányneműnek. Németországban, a hol nincsen monopoliom, azok a legügyesebb elárusítók, a kik dohány- és szivartözsdével foglalkoznak.

Hogy foglalkozzanak nálunk komoly, ügyes, iskolázott egyének dohánytözsdével, midőn bebizonyított dolog, hogy azokból a legminimálisabb napikiadást sem szerezhetik meg. Vagy azt hiszik talán, hogy a kincstár hasznára van, midőn egy csinos nőcske, a kinek a dohányneműekből fogalma sincs, elárusítási engedélyhez jut csak azért, hogy aztán rövid idő multán néhány száz forintért azon tulajdon.

Nem-e sajnálatos állapot, midőn balletánczosnók, breltlenekesnők és ezekhez hasonló egyének, ha már másként boldogulni képtelenek, dohányelárusítási engedélyhez jutnak, míg viszont ügyes, iskolázott kereskedők, a kik a legcsekélyebb haszonnal is megelégednének, visszautasíttatnak?

Ilyen emberekkel akarnak eredményeket elérni, ilyen emberek hivatottak talán arra, hogy a szűkséghez képest felvilágosításokkal, magyarázatokkal terjeszszék a dohányárusítás érdekeit? Nem tudják-e vajjon, hogy hitelét veszti az árucikk, a melynek forgalomba hozatalát tapasztalatlan egyénekre bízták és hogy a vételkedv csak az esetre növekedhetik, ha annak terjesztésével arra hivatott egyének foglalkoznak.

Ez az igazi oka annak, hogy a dohányjövődék munkásai oly silány díjazásban részesülnek. Ügyes, komoly, törekvő egyének, legyenek azok nők vagy férfiak, kiknek üzletük érdeke szívéükön fekszik, már rég egyesültek volna, hogy munkájukért megérdemelt nagyobb díjazásban részesüljenek, tekintettel arra,

hogy teljesen ki van zárva, miszerint 5 százaléknyi jövedelemből megélhessenek.

Természetes, ha naponként 10.000 ember folyamodik dohányárudáért, melyek mindegyikét a miniszterelnöktől lefelé protegálnak, akkor természetesen is, hogy azt a darab papírt, minek engedély a neve, óriási értékűnek tartja. Azt hiszik ugyanis, hogy az engedély megadása egyenlő a biztos nyugdíjjal szem tekintet az, hogy hasznot csak akkor érhetnek el, ha szorgalmasan s ernyedetlenül dolgoznak. Ha ezen elvből indulnának ki, akkor ez úgy a kis- mint a nagyárusnak, valamint az elárúsításnak javára lenne. Rájönnek-e erre valaha? Bizonyosan! Erről azonban csak többet!

Vegyes hírek.

— **A dohányárusok bérfizetése.** Több tőzsdetu'ajdonos azon kérdéssel fordult hozzánk, vajjon tartoznak-e az ex-lex tartama alatt tőzsdébért fizetni. Feleletünk az, hogy ez magától értetődő dolog, minthogy már a *tőzsdébér*-czim magában foglalja azt, hogy mindaddig, a míg a tőzsdéjog használatik, minden körülmények között fizetendő annak bére is. A tőzsdébér nem adófizetés, hanem ezzel ismeri el a tőzsdetu'ajdonos, hogy a tőzsdéjog a kincstár tulajdona. A tőzsdébér ezért szerint csak úgy meg kell fizetni, mint az árukat és annak lefizetése az ex-lex-állapottal semmiféle összefüggésben nem áll. A mi pedig a bélyegkötelezettségre való hivatkozást illeti, a melyet néhányan megtagadni akarnak, ki kell jelentenünk, hogy ez a felfogás nem helyes, minthogy egyrésztől az ex-lex-állapot csak az egyes adók behajtását szüntette be, a melyek sorába a bélyegilleték nem tartozik, másrésztől pedig egy hivatal sem kényszeríthető például oly kérény elfogadására, a mely a törvényelőírta követelményeknek meg nem felel, ezek közé tartozik pedig az is, hogy azok a szükséges bélyegjegyekkel el legyenek látva.

Szivarjaink nevét úgy a magyar, mint az osztrák dohányjövédéki hivatalok oly becsben látszanak tartani, mintha azok oly kedves hangzanának, hogy lételük örök időkre neveik megtartásától függne.

60 esztendeje, hogy a Cuba, Portorico, Virginia, Vegyes külföldi; 35 éve, hogy a Britanica, Regalita, Trabucco-szivarok, továbbá dohányaink: a Három király, legfinomabb magyar, finom magyar, dráma, hazai, közönséges pipadohány keresztnevet nyerik. Ezuttal csak az általános elárúsítás katalozsában szereplő cikkeket említjük, habár a 35 éve bevezetett különlegességi fajták szintén nagyobbrészt ősi neveikhez ragaszkodnak. Azt hisszük, legfőbb ideje volna, hogy legalább az általános elárúsításban szereplő cikkek neve megmáltassék, nem is értenők, mi állhatna ennek utjában. A dohányzó-közönség, hiszszük, szívesen üdvözlölné ezt az újítást, hiszen a mennyire nem szívesen öltjük magunkra azt a hálókabátot, a mely 60 év előtt volt divatos, épp oly kevéssé örömet szívjuk azt a szivart, melynek neve még abból az időből származik, midőn a szivart még nagyon kevéssé ismerték. Ebben a tekintetben a német gyárosok sokaita fölöttünk állanak. Ők következőleg nevezték el gyártmányait: Apollo, Fin de siècle, Magnét, Go'rkrona, Friede, Club, Noblesse, Merkur, Radfahrer, Estrella, Fortschritt, Heideblume, Imperatore, Dianna, Amor, Ilona, Gigerl, Sultan, Hermes, Perle, Vemes, Veni-vidi-vici, Visito, Clio, Gloria, Bravo s.b. A szivarok neveit rendszerint hírneves férfiak és nagy események szolgáltatták, a mi természetesen kincstári szivaroknál lehetetlen. Emlenben könnyen lehetne a szivarokat történelmi nevekkel felruházni, habár ez is nehézségekbe ütközik, a mennyiben nálunk Hentzi-szivart vagy Ausztriában Kossuth-szivart meg nem tűrnek. Könnyen lenne megoldható ez a kérdés, ha a magyar kincstár magyar, az osztrák kincstár pedig német nevekkel látná el gyártmányait, semmi esetre sem volna szabad azonban a jelenlegi neveket megtartani, tekintettel arra,

hogy azok valósággal el vannak koptatva és nem egyeztetetők össze a mai modern állapotokkal.

Jó mellékkereset. Egy német lapban olvassuk a következő érdekes dolgot, mely az apróhirdetésekkkel a külföldön gyakran üzött visszaéléseket jellemzi. Több napilapban volt legutóbb ez az apróhirdetés olvasható:

Mellékkereset.

Bárki kereshet óránként 1 márka 80 fillért könnyű, otthon elvégezhető írásmunka által. Mintát és árjegyzéket 80 fillért (bélyegben) küldök. Leveleket „V. M. 88” alatt a kiadóhivatal továbbít.

Természetesen akadt sok ember, a ki szívesen beküldte a 80 fillért. De egy valaki leplezte a hirdetőt, mert közhirre hozta, hogy mit kapott a leleményes hirdetőtől 80 fillért. Egy kis borítékban kapott csekély mennyiségű, porlaku aranybronzt, melynek értéke legföljebb három fillér. Csatlolva volt egy használati utasítás következő szöveggel: Tanácslom az átvevőnek, a csatolt preparált aranyport spirytusz, forró víz és folyékony enyvvél hígítani, azután vásároljon névjegyeket, üdvözlőkártyákat stb. s ezeket írja tele ezzel a bronzekeverékkel. A ki ezt megteszi, könnyen keres egy ilyen levelezőappal 10 fillért, de nagyobb árt is kérhet érte. Írásmintákat és tollakat ehhez minden könyvkereskedésben kaphat.

A tanulság pedig az, hogy ne üljünk föl olyan apróhirdetésnek, melyben titokzatos módon és titokzatos czélra kérnek pénzt, — a lapoknak pedig az, — ne közöljenek olyan apróhirdetést, melyben a választórt pénzt kérnek, mert ez veszélyezteti a közönségnek az apróhirdetéseket iránt táplált bizalmát.

— **Vendéglők szaporodása.** A budapesti m. kir. pénzügyigazgatóság, valamint egyes nagyobb vidéki városok pénzügyigazgatóságai kebelében érdekes tapasztalatokra jöttek. Mig ugyanis a vendéglők leghivatottabb érdekképviselete, az országos szövetség évről-évre panasolja a vendéglők létszámemelkedését, az italmérési és iparengedélyek túl nagy számban való kiadását, addig a hivatalos körök azon tapasztalatra jutottak, hogy a magyar vendéglők létekedik fenyegető e ténynek egyedül a külföldi sörgyarak az okai, kik, hogy magyarországi raktárakat forgalmát emelhessek, igényeiket által folyton újabb és újabb vendéglőket nyitlatnak. E tapasztalat azonban nemcsak azon elismert régi vendéglősöket sújtja, kik hazai sörreinket mérik, de éppugy károsodik a magyar államkincstár is, mely a külföldön termelt söradótól természetesen elesik.

Az ex-lex a pénzügyi jog szempontjából czimrel érdekes felolvasást tartott E x n e r Kornél dr. egyetemi magánprofesszor a Magyar Közgazdasági Társulatban. Érdekes tanulmányának rövid tartalma ez: Az ex-lex előestéjén a képviselőházban sürin repült egyik oldalról a másikra a felelősség súlyos labdája. Melyik tábor kapta meg a gölt, ma még kétes lehet, de hogy az ország vesztes benn, az ma már egészen bizonyos. Az ex-lex nem más, mint az az állapot, melyben a kormány nincs törvényeszerűen fölhatalmazva adó kivételére és behajtására, nemkülönben az állam jövedelmeinek beszedésére és kiadásainak fedezésére. Az ex-lex alatt kivett adót a jogorvoslat igénybe vétele esetén a közigazgatási bíróság törölteti, a beszedett vagy behajtott adókat és más állami jövedelmeket visszatéríteti. E két vonatkozason túl azonban a törvényellenkülliség nem terjed ki. Az ex-lex-állapot korántsem ad fölhatalmazást arra, hogy engedelem nélkül dohányt termeljünk, szivarokat készítsünk és dohánynyalt kereskedjünk, sőt bányászunk, löport gyártssunk, szerencsejátékokat rendezzünk és szeszeti italokat kimérjünk. Azok a törvények, melyek mindezeket az állam kizárólagos jogává tették, sértetlenül fönnállanak az ex-lex idején is, s a ki ezek ellen vét, jövédéki kihágást követ el és büntethető. A ki bört vagy húst hoz be bejelentés nélkül, jövédéki kihágást követ el. Téves az a nézet, hogy bélyegtelen beadványokat és okiratokat nem szabad megellemezni, csak ennek alapján nem szabad fölemelt díjakat kiszabni. A községi és törvény-

hatósági adók behajthatók. Értekezését e szavakkal végzi:

»Utaltak-e arra, hogy pénz nélkül nem lehet kormányozni? Idézzem-e Mariska Vilmos dr. szavait, hogy ma már adó nélkül az állam egy napig sem állhat fenn? Erősítem-e meg azt, hogy az ex-lex a kormányzás szempontjából a vég-szükség állapot, melyben az állami élet fenntartása czéljából a kormány a meg nem szavazott adókat kénytelen kivetni és beszedni, az állam kiadásait fedezni? Ezek mind a bizonyításra nem szoruló igazságok erejével hatnak. A mely napon a kormány megszünteti az állam jövedelmeinek beszedését, a posta- és okmány-bélyegke eladását, megszünteti az állami alkalmazottak fizetését, a katonaság élelmezését, az állampapírok szelvényeinek beváltását és mindazt, a mire ex-lex alatt törvényes fölhatalmazása nincs: aznap eláll az állam szivverése. A veszélyeztetett állam megmentése minden törvény fölött áll. Hiszen a kormány felelős tetteiért és mulasztásaiért egyaránt. S bár tárgyi értelemben vett joga mindezekhez nincs, mert tárgyi értelemben a jog maga a törvény, de az állam fönnállása és így legfőbb érdeke szempontjából egyenesen kötelessége: az állami élet zavartalan menetének biztosítása.»

Árlejts.

1520/1903. Az alulírott igazgatóság részéről ezennel közhirre tétetik, hogy ezen m. kir. dohánygyár puhafa deszkák és különféle pallódészák 1903. évi július hó 1-től kezdődőleg három évi szükségletének biztosítása czéljából folyó évi május hó 27-én zárt írásbeli ajánlatok benyújtása mellett árlejts fog tartatni.

A szállítandó évi szükséglet körülbelüli mennyisége 1500 darab 13 milliméter vastag, 21 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puhafa deszka, 2000 darab 13 milliméter vastag, 26,2 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puhafa deszka, 1200 darab 13 milliméter vastag, 31,6 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puhafa deszka, 800 darab 20 milliméter vastag, 21 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puhafa deszka, 1100 darab 20 milliméter vastag, 26,2 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puhafa deszka, 600 darab 20 milliméter vastag, 31,6 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puhafa deszka, 50 darab 33 milliméter vastag, 31,6 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puha pallódészka, 50 darab 40 milliméter vastag, 31,6 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puha pallódészka, 25 darab 52 milliméter vastag, 31,6 centiméter széles, 3,8 méter hosszú puha pallódészka, 15 darab 52 milliméter vastag, 31,6 centiméter széles, 3,8 méter hosszú jávorfa pallódészka, 25 darab 52 milliméter vastag, 3,8 méter hosszú tölgyfa pallódészka.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen versenytárgyalásnál résztvenni óhajtanak, miszerint magy nyelven szabályszerűen kiállított, zárt és jól lepecsételt, ivenként egy koronás bélyeggel, valamint a megfelelő 5%-nyi bánatpénzzel, avagy ennek egy m. kir. állami pénztárnál történt letételeiről szóló nyugtával ellátott ajánlataikat a fent kitett napon délelőtt 10 óráig, a mikor a nyilvános versenytárgyalás meg fog tartani, az alulírott igazgatóság főnökénél nyújták be; megjegyeztetvén, hogy szabálytalan kiállított, vagy ékéssetten beérkező, vagy távirati uton tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A felállítás tárgyát képező faanyagok kizárólag helyföldön termelték lehetnek.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő úgy az általános, valamint a különleges árlejtsi és szerződési feltételeket, melyek a rendes hivatalos órák alatt a dohánygyár hivatali irodájában betekintheők, ismeri és magát azoknak aláveti.

Temesvár, 1903. május hó 2-án.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT: Leitartikel. — Vermischtes.

—k. Eine ebenso merkwürdige als unbegreifliche Erscheinung ist es, wonach die Arbeit des Tabakverschleissers, sei es diejenige des Gross- oder Kleintrafikanten, als eine solche betrachtet wird, die keinen Anspruch darauf machen kann, dass man sie entsprechend entlohnt.

Während jegliche Arbeitskraft in dem letzten Dezenium fast doppelt so hoch entlohnt wird, als dies früher der Fall war, ist die Entlohnung des Tabakverschleissers, dieselbe geblieben.

Und es war nur zu natürlich, dass die Arbeitskraft einen höheren Lohn für sich in Anspruch nahm, zumal die gründlich geänderten Verhältnisse dies erheischten. Wenn wir zum Beispiel von den Miethverhältnissen sprechen, so sehen wir, dass die Wohnung des Arbeiters, die vor 25 oder 30 Jahren 50—60 Gulden jährlich gekostet hat, schon vor zehn Jahren doppelt so hoch taxirt. Das Pfund Fleisch, welches für 24 bis 30 Kreuzer zu haben war, kostete vor zehn Jahren bereits das Doppelte, dormalen schon beinahe das Dreifache. Ebenso verhält es sich mit allen nothwendigen Lebensmitteln, mit Kleidern, mit den Kosten, welche die Erziehung der Kinder erforderlich machen usw. usw.

Sämmtliche Berufsgattungen, sämmtliche Arbeitskraft, gehört sie dem Handel, der Industrie, der Kunst, der Wissenschaft, Nähr oder Wehrstand an, wird dormalen weit höher entlohnt und trotzdem arbeitet Alles noch dahin, einen noch höheren Lohn für seine Arbeitsleistung zu erhalten, zumal die Verhältnisse sich fortwährend ändern und Druck — Gegendruck erzeugt. Die Grossindustrie thut sich zusammen und erzielt durch Kartelle höheren Nutzen, dessen sie bedarf, um den erhöhten Ansprüchen der Arbeiter zu genügen. Die Beamten, denen dadurch höhere Auslagen erwachsen, drängen den Staat zur Erhöhung ihrer Gagen. Die Bediensteten des Handels, der Banken, Aktiengesellschaften, die Diener, Diurnisten, ja sogar die Hausmeister, setzen mittelst organisirter Verbände ihre Wünsche durch, um die Ausgaben mit den Einnahmen im Einklange zu bringen. Und was schliesslich die Arbeiter anbelangt, nun, wir sehen es ja täglich und stündlich, wie sehr sie ihre Forderungen in die Höhe schrauben. Nicht zufrieden damit, dass der Staat sich ihrer Lage annimmt und durch verschiedene Gesetze, welche zu ihren Gunsten geschaffen werden, für ihr gegenwärtiges und zukünftiges Wohl bedacht ist, geben sie trotzdem durch Striks das Missliche ihrer Lage zu erkennen, denn die Ausgaben wachsen in erschreckender Weise und schliesslich will jeder Mensch leben.

Einzig und allein der Tabakverschleisser ist es, der heute noch denselben Lohn für seine Arbeitsleistung erhält, wie vor zehn, ja sogar wie vor fünfzig Jahren. Im Verhältniss des damaligen geringen Konsums partizipiren an der vom Staate bezahlten Provision natürlich auch weniger Verschleisser. Hat sich der Konsum von damals sechsfach erhöht, so gibt es heute auch sechsmal so viel Verschleisser. Und nachdem der Prozentsatz bei den Kleinverschleissern derselbe geblieben ist, bei den Grosstrafikanten sich jedoch noch verringert hat, gestaltete sich die Lage sämmtlicher Verschleisser noch weit schlimmer, als sie es früher war.

Die Gesamtprovision sämmtlicher im Lande sich befindlichen Gross- und Kleintrafikanten, sowie Spezialitäten-Verschleisser dürfte sich nach unserer Berechnung auf 10 Millionen Kronen belaufen. An diesem Betrage partizipiren 43.000 Verschleisser, somit wäre die Durchschnittsziffer für einen Verschleisser 231 Kr. Geben wir auch zu, dass die vielen Tausende von Verschleissern in Dörfern als eigentliche Tabakverschleisser nicht zu betrachten sind und geben wir auch zu, dass selbstverständlich jene Verschleisser, die sich in Städten befinden, Provisionen von einigen Hundert Gulden vereinnahmen, so bleibt es immerhin merkwürdig, wie es Leute geben kann, die einen Artikel in den Verschleiss nehmen können, der

ihnen absolut nichts einbringen kann. Denn, dass dies der Fall sein muss, steht ausser Zweifel, nachdem es im Lande doch zumindest 3000 Verschleisser geben muss, die über 2000 Kronen jährlich Nutzen erzielen. Und dass die, für die in Vertrieb gesetzten Tabakprodukte bezahlte Provision keine höhere ist, als die wir angeben, zumindest nicht wesentlich höher, ist ebenfalls Thatsache. Unbegreiflich erscheint es aber auch, wie zu dieser verhältnissmässig geringen Ziffer, welche die Verschleissprovision ausmacht, die Gegenkosten, nämlich die Spesen des Gross- und Kleintrafikanten im Einklange gebracht werden können. Nehmen wir den Bleistift zur Hand, um das auszurechnen, dann trauen wir unseren Augen nicht, denn wenn wir diese Ausgabenpost von der Einnahmepost in Abzug bringen, verbleibt ein Rest, wie er kläglich nicht genannt werden kann. Rechnen wir von den 43.000 Verschleissern 40.000 ab, denen wir keine Zinsmiehe für ihren Verschleiss zugestehen, so gibt es doch immerhin 3000, welche hohe Miete bezahlen, Personal halten müssen, Fracht- und Transportspesen zu tragen haben, ausserdem Pacht und Steuer entrichten, nicht zu vergessen an den Verlust durch die Packkisten seitens der Grosstrafikanten.

Das Alles in Anbetracht gezogen, drängt Jedem die Frage auf, warum man kompeteten Orten sich bisher noch nicht entschlossen hat, diese Verhältnisse einer Revision zu unterziehen um sie entsprechend zu regeln. Keinen vernünftigen Menschen wird es einleuchten, dass es Geschäftsleute geben kann, die ohne Nutzen, oder besten Falls, mit einem verschwindend kleinen Nutzen arbeiten. Irgendwo muss ja das Geheimniss stecken.

Entweder betrachten viele den Verschleiss der Tabak-Produkte als Mittel zu irgend einem Zwecke, nun dann, in diesem Falle beklagen wir eine Industrie, ein Staatsmonopol, welches solche Verschleisser hat; oder verschlingen einige hundert Leute den Nutzen der vielen Tausenden gebühren würde, auch in diesem Falle müsste sich die Aufmerksamkeit des Finanzministeriums diesem Umstande zuwenden, um gerecht zu vertheilen; aber noch ein dritter Fall ist möglich und das scheint es auch zu sein, was das Räthsel lösbar macht. Der grösste Theil, fast 95 Prozent sämmtlicher Gross- und Kleinverschleisser vegetirt insofern, als es — wie man zu sagen pflegt — zuseht, um nach ein zwei Jahren das Geschäft zu verkaufen, wenn es eine Kleintrafik ist, dagegen wenn es eine Grosstrafik ist, es einfach aufzugeben, worauf ein anderer Glücklicher es ersteht, der es ebenso macht. Man täuscht sich häufig sehr gerne selbst insofern, als man allgemein, jedes vom Staate erlangte Geschäft, als Goldgrube betrachtet. Uns sind Fälle bekannt, wo noch dormalen Leute existiren, die theils ihr eigenes, theils das Geld ihrer Verwandten dazu benützen, um es in ein aussichtsloses Geschäft zu investieren, dessen Werth ein mehr als problematischer ist. Man sagt allgemein, wenn von solchen Verhältnissen gesprochen wird, das Aعرar hat Glück, es arbeiten für ihn Leute ganz umsonst. Wir sind nicht dieser Ansicht. Wir halten es nämlich vielmehr für ein Unglück, wenn die Tabakregie mit Leuten arbeiten muss, die keine, nicht die geringste Qualifikation zu ihrem Geschäfte besitzen und auch nebenbei gesagt, keine Lust zu ihrem Geschäfte haben. Umsonst sagt man uns, dass man zu dem Verschleiss von Zigarren und Tabak keine Qualifikation bedarf, das ist ein Unsinn. Der Umstand, dass ein Tabak-Monopol die Waare zu limitirten Preisen vorlegt, ändert nichts an der Sache. In Deutschland, wo kein Monopol existirt, sind es die tüchtigsten Verkäufer, welche Tabak und Zigarren verschleissen. Und wie wäre es möglich, dass man ernste, tüchtige, geschulte Verschleisser für die in den Handel gebrachten Tabakprodukte bei uns überall finden sollte, wenn man nachweisbar, diese Verschleisser selbst mit dem geringsten

Taglohn nicht entlohnt. Glaubt man vielleicht, dass dies zum Vortheile der Tabakregie geschieht, wenn man irgend einem holden Dämchen, das keinen Dunst von dem Artikel hat, eine Trafik-Lizenz ertheilt, die sie dann um einige hundert Gulden weiter verkauft. Sind es nicht erbärmliche Zustände, dass man Baleteusen, Tengel-Tangel-Sängerinnen und dergleichen, wenn sie anderweitig nichts mehr leisten können, Lizenzen ertheilt, während geschulte, erprobte Geschäftsleute, die sich mit einem geringen Nutzen begnügen würden, abgewiesen werden? Und mit einem grossen Theil solcher Trafikanten will man arbeiten, diese sollten wie es nothwendig ist, den Artikel durch Erklärungen und Auskünfte verbreiten helfen? Weiss man nicht, dass ein Artikel in Misskredit geräth, wenn ihn unerfahrene Verschleisserrinnen handhaben, dass er die Kauflust nur dann anregt, wenn der Verkäufer die Eigenschaften desselben in das richtige Licht zu setzen versteht?

Jawohl, das ist es, was die eigentliche Ursache bildet, warum die Arbeitskraft des Tabakverschleissers so gering entlohnt wird. Tüchtige ernste, strebsame Leute, ob Männer, ob Frauen, Leute denen an ihrem Geschäfte viel gelegen ist, sie hätten sich gewiss schon längst zusammengesethan um gleich jeder anderen Berufsgilde, einen höheren Lohn für ihre Arbeit zu fordern, zumal es ausgeschlossen ist, dass fünf Prozent sämmtlicher Verschleisser von dem Geschäftsertragnisse zu existiren vermag.

Freilich wenn dagegen alljährlich 10.000 Gesuche um Trafik-Lizenzen einlaufen, deren jedes, vom Ministerpräsidenten angefangen, bis hinunter protegirt wird, dann freilich ist es kein Wunder zu nennen, wenn man das Stücken Papier, welches Lizenz heisst, als Etwas betrachtet, was einen Riesenwerth besitzt.

Man vermeint aber, dass das Ertheilen der Lizenz, gleichwie eine ausgesetzte Pension zu betrachten ist, ohne zu beachten, dass der Nutzen aus dem Geschäfte lediglich nur durch schwere und ausdauernde Arbeit erzielt werden kann. Würde man von diesem Standpunkt ausgehen, dann wären sowohl dem allgemeinen Verschleiss wie auch den Gross- und Kleintrafikanten geholfen. Ob man zu dieser Erkenntniss jemals gelangen wird? Ganz gewiss! Doch darüber ein anderesmal!

Vermischtes.

Die Pachtzahlungen der Tabak-Verschleisser.

Von Seite vieler Trafikanten geht uns die Anfrage zu, ob, mit Rücksicht auf den Exlex-Zustand, die Pachtzahlung geleistet werden muss. Wir antworten darauf, dass dies eine selbstverständliche Sache ist, nachdem schon der Name, unter welchem diese Zahlung geleistet wird, die Verpflichtung kundgibt, dass sie unter allen Umständen, insolange der Verschleiss dauert, bezahlt werden muss. Die Pachtzahlung ist keine Steuerleistung, sondern geschieht mit Rücksicht darauf, dass der Verschleisser das Eigenthumsrecht des Verschleisses, welches dem Aعرar gehörig, anerkennt. Der Prachtbetrag hat daher ebenso bezahlt zu werden, wie die Waare selbst, und steht ihre Abstattung in gar keinem Zusammenhange mit dem Exlex-Zustande. Was die Berufung auf die Steuerpflicht anbelangt, welche Manche zu verweigern glauben, so ist auch das nicht ganz richtig, denn abgesehen davon, dass der Exlex-Zustand das Eintreiben der direkten Steuern untersagt, worunter die Stempelpflicht nicht zählt, so kann auch andererseits kein Beamter gezwungen werden, beispielsweise ein Gesuch zu übernehmen, welches nicht der gesetzlichen Form entspricht. Zu diesem zählt aber in erster Reihe, dass es mit einem Stempel versehen ist.

Alapított 1856.

A Pojatzi-féle gyújtó a legjobb!

Számos év óta Magyarországon legjobban be van vezetve és mindenütt kapható!

Fl. Pojatzi & Comp.

es. és kir. szab. gyufagyárak

DEUTSCH-LANDSBERG.

Vidéki megrendelések közvetlenül Deutsch-Landsbergbe intézendők.

A világ egyedüli gyufagyára, amely az 1900. évi párisi világkiállításon két első díjjal lett kitüntetve, u. m.: XIV. csoport (Vegyipar.) „Grand Prix“ (legmagasabb kitüntetés). XVII. csoport (Kivitel.) Arany érem.

Főraktár kizárólag Budapest részére:

DARVAS S. és TÁRSA, V., Hold-utca 9. sz.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagytözs-
dében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

==== Feltűnő újdonság. ====

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.